



Leśny Bank Genów Kostrzyca
FraxUmLBG

Jesion wyniosły – czy ma szansę na przetrwanie?



fot.: Michał Raj

W dniach 17 – 18 listopada br. w Leśnym Banku Genów Kostrzyca miała miejsce konferencja pn. „Jesion wyniosły – czy ma szansę na przetrwanie?” podsumowująca wyniki realizowanego przez LBG Kostrzyca projektu ochrony różnorodności biologicznej siedlisk obszarów NATURA 2000 poprzez ochronę *ex situ* jesionu wyniosłego, wiązu górskiego, wiązu pospolitego oraz wiązu szypułkowego na terenie Polski. Tematyka konferencji skierowana była przede wszystkim do specjalistów, którzy realizują zadania z zakresu ochrony siedlisk na obszarach Natura 2000, hodowli lasu, nasiennictwa.

Uczestnikami byli leśnicy, pracownicy RDOŚ, naukowcy z Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku, Instytutu Badawczego Leśnictwa, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu oraz przedstawiciele Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Z uwagi na to, że ochrona bierna jest nieskuteczna, jedyną możliwą drogą do zabezpieczenia puli genowej jesionów i wiązów w Polsce jest pozyskanie i przechowanie w banku genów nasion wyżej wymienionych gatunków.

Okazało się, że spośród pierwotnie wytypowanych 303 stanowisk jesionowych i wiązowych aż w 80% stanowisk drzewa są w bardzo złej kondycji zdrowotnej. W wielu rezerwach w ogóle nie stwierdzono obecności wiązów czy jesionów, w niektórych stanowiskach odkryto zamiast jesionu wyniosłego – jesion pensylwański.

Pomimo słabego urodzaju oraz złej kondycji zdrowotnej drzew, LBG Kostrzyca zdeponował

ponad 100 zasobów genowych jesionu wyniosłego (w tym 16 zasobów w postaci pędów z pąkami spoczynkowymi), 71 zasobów genowych wiązu górskiego, 26 - wiązu szypułkowego oraz 2 zasoby genowe wiązu polnego.

Ciekawym tematem omawianym na spotkaniu była metodyka identyfikacji molekularnej patogenu *H. fraxineus*, opracowana w Zespole Pracowni Badawczo - Wdrożeniowych oraz hodowla grzyba na pożywce agarowej. Zespół przygotował również skuteczny sposób eliminacji patogenu ze skrzydlaków jesionu wyniosłego poprzez ich termoterapię.

Uczestnicy konferencji mieli okazję zapoznać się z działalnością Norweskiego Centrum Nasiennictwa Leśnego (Skogfrøverket), do którego z wizytą roboczą w czerwcu br. udali się pracownicy LBG Kostrzyca.

Prelegentami podczas konferencji byli również zaproszeni goście. Prof. dr hab. Jarosław Burczyk (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) omówił wyniki oceny zmienności genetycznej jesionu wyniosłego w Polsce. Dr hab. Tomasz Oszako (Instytut Badawczy Leśnictwa) przedstawił niezwykle interesujące zagadnienia dotyczące patogenicznych organizmów towarzyszących występowaniu pucharka jesionowego (*H. fraxineus*) i możliwości ograniczania powodowanych przez nie szkód. Dr Anna Napierała - Filipiak z Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku omówiła temat rozmieszczenia i kondycji drzew z rodzaju *Ulmus* w Polsce.

Natomiast Pan Czesław Bartela z Centre National de la Propriété Forestière zapoznał uczestników konferencji z sytuacją zdrowotną jesionu wyniosłego we Francji oraz z założeniami krajowego programu ChalFrax.

Sesja referatowa konferencji została wzbogacona o możliwość zwiedzenia rezerwatu przyrody Ostrzyca Proboszczowicka, znajdującego się na terenie Nadleśnictwa Złotoryja.

Leśny Bank Genów Kostrzyca ma nadzieję, że zaprezentowane podczas konferencji wyniki projektu, znajdą praktyczne zastosowanie w celu skuteczniejszej niż dotychczas ochrony wiązów i jesionów oraz ich siedlisk.

Małgorzata Pałucka, Leśny Bank Genów Kostrzyca

Materiały z konferencji do pobrania
Galeria zdjęć z konferencji